

Toelichting bij de projectoproep “Young in BXL - Straatburgerschap”

////////////////////////////////////
Agentschap Binnenlands Bestuur
Afdeling Beleid Steden, Brussel en Vlaamse Rand
Team Coördinatie Brussel
Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 BRUSSEL
T 02 553 56 28 of 02 553 57 34
brussel@vlaanderen.be

Situering

Wetenschappelijk onderzoek wijst op een sterke dualisering van de levensomstandigheden van de Brusselse jeugd. Er lijken twee soorten jongeren in Brussel te wonen die parallelle levens leiden en elkaar nooit ontmoeten, noch op school, noch tijdens de vrije tijd. Ze hebben niet hetzelfde type mobiliteit, niet hetzelfde onderwijsniveau, niet dezelfde kansen om werk te vinden. De bestrijding van die sociale uitsluiting en socio-spatiale dualisering is misschien wel de belangrijkste maatschappelijke uitdaging in onze hoofdstad.

Om die reden lanceert de Vlaamse overheid-coördinatie Brussel de projectoproep ‘Young in BXL - Straatburgerschap’ waarbij organisaties een subsidie kunnen aanvragen voor projecten die zich specifiek richten op de stedelijke jongerencultuur en sociale inclusie. Het initiatief wil inspelen op het Brusselse sociale weefsel met als doel stadsjongeren te verbinden met hun hoofdstad. De toekomst van Brussel is inclusief. Alle jongeren met wie we de ruimte van onze stad delen, moeten kansen krijgen om volwaardig aan de Brusselse samenleving te participeren.

De keuze voor het thema “Young in BXL – Straatburgerschap” sluit aan bij het Vlaams Regeerakkoord van 2014 (“Het stedelijk jeugdwerk verdient een bijzondere aanpak en aandacht”), bij de Beleidsnota Brussel 2014-2019 (“Jong in Brussel: onderwijs, studenten en jeugd”) en bij de Beleidsnota Jeugd 2014-2019 (“Bijzondere aandacht voor het stedelijk jeugdbeleid” en “Het is mijn streefdoel om jongeren uit alle lagen van de bevolking, ongeacht hun etnische afkomst, via stadscultuur en jeugdwerk, aan te zetten hun leven in handen te nemen”).

Eén van de conclusies van het burgerkabinet “Jeugd” (2016)¹ is het belang van brugfiguren, rolmodellen, vertrouwenspersonen of gangmakers. Er kwam duidelijk een noodzaak naar voren om mensen centraal te plaatsen in de aanpak van maatschappelijke uitdagingen, eerder dan structuren, instrumenten, wetten en regels. De jongere wordt hierbij niet als een geïsoleerd fenomeen gezien maar in een context van gezin, school, vrienden, vrije tijd... Er zijn dan ook heel wat voorstellen om te werken met tussenpersonen die linken leggen, vertrouwen wekken, verbindingen maken, bemiddelen en bruggen bouwen. Daarbij wordt er gerefereerd naar bruggen tussen (groepen) jongeren, maar ook tussen ouders, tussen jongeren en ouders, tussen jongeren en (aanbod van) organisaties, tussen organisaties onderling... In het kader van deze projectoproep heeft het investeren in sleutelfiguren (bijvoorbeeld leerkrachten) die als tussenpersoon optreden zeker een meerwaarde.

De oproep sluit ook aan bij de vaststellingen van de Synthesenota *De Brusselse jeugd: tussen diversiteit en kwetsbaarheid* (Brussels Studies Institute, nr. 98, 25 april 2016): “Er is dus een echte noodzaak om Brusselse jongeren meer en op een systematische en innoverende manier te begrijpen en te benaderen en hen daarbij ook ten volle een actieve plaats te geven”.

¹ In 2015 organiseerde de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel een burgerkabinet “Cultuur” en in 2016 een burgerkabinet “Jeugd”. Het zijn fora waar burgers op onbevangen wijze kunnen discussiëren, debatteren en naar een consensus zoeken over welbepaalde thematieken (zie www.burgerkabinet.be).

Straatburgerschap

Het concept “straatburgerschap” is in ons land minder bekend, maar in Nederland wordt er mee geëxperimenteerd en worden er wetenschappelijke publicaties aan gewijd. Met name in Rotterdam werden er reeds een aantal experimenten rond straatburgerschap opgezet met als meest spraakmakende het programma “Mensen Maken de Stad”.

In een analyse van de Universiteit van Amsterdam (*Ruimte maken voor straatburgerschap*) springen een aantal conclusies in het oog, die relevant zijn voor deze projectoproep:

- “Burgerschap is niet vanzelfsprekend, omdat het alleen gedijt in institutionele en stedelijke omgevingen die mogelijkheden bieden. Er moet ruimte worden gemaakt voor straatburgerschap. Het idee dat bewoners zelf initiatieven zullen nemen als de overheid hun maar ruimte laat, is naïef, zeker in achterstandswijken geldt dat actief ruimte wordt gecreëerd”.
- “Pas als bewoners zich mede-eigenaar voelen van de publieke ruimte, zullen ze anderen aanspreken op ongewenst gedrag, activiteiten ondernemen en relaties aangaan”.
- “Gangmakers vervullen een scharnierfunctie tussen de straat en instanties”.
- “Mensen maken de stad, mits de stad van mensen burgers maakt”.

Over de hele wereld zijn steden aan het experimenteren met het ondersteunen van *commons*. In de plaats van de stad op te vatten als een gebied dat uitsluitend door politici en experts wordt beheerd, wordt er uitgegaan van een sociaal ecosysteem met stadsbewoners als zelfstandige en verbeeldingrijke actoren. Die vooruitstrevende steden zijn alert voor wat er leeft en verbinden de eigen dienstverlening met burgerinitiatieven.

Doelstelling en afbakening

De projectoproep richt zich tot initiatieven die jongeren, op collectieve wijze, een project laten opzetten dat inspeelt op hun concrete noden op het vlak van cultuur, educatie, sport, welzijn en sociaal gebeuren. Die projecten dragen ertoe bij dat de jongeren zich ervan bewust worden dat ze, via collectieve actie en in dialoog met anderen, wensen en dromen kunnen realiseren. De projecten willen jongeren de plaats geven die hen toekomt in de hoofdstad.

De projecten moeten voldoende potentieel hebben om effectief een maatschappelijke meerwaarde te kunnen realiseren. Het inhoudelijke concept zal realistisch moeten zijn. Een belangrijke indicator is dat er sprake is van meetbare, tastbare, resultaatgerichte engagementen (vanwege de doelgroep/deelnemers) op het vlak van burgerschap, burgerzin, verantwoordelijkheidszin en sociale betrokkenheid tegenover de wijk, de gemeenschappen, buurtwerkingen, verenigingsleven, schoolomgeving, medebewoners, de stad... Het gaat om concrete en niet-vrijblijvende formules om jongeren uit hun (gesloten) leefwereld - mentaal en geografisch - te halen. De omkadering moet voldoende professioneel zijn en de operationele doelstellingen haalbaar. Organisatorische, logistieke, administratieve omkadering en follow-up moeten verzekerd zijn.

De doelgroepenwerking moet een volwaardig sleutelement zijn binnen het algemene concept. Die inbedding is cruciaal en veronderstelt een actieve rekruteringspolitiek tot op het meest functionele niveau. Passieve ‘afname’ van doelgroepen of een top down-gearrangeerde betrokkenheid van doelgroepen is uit den boze. De doelgroep moet van meet af aan mee in de cockpit zitten.

Grotere spelers die een project indienen, kunnen zich voeden met kleinere initiatieven en werkingen op het terrein die vaak onder de radar blijven. Mogelijk bestaan er vandaag al, op het terrein, mooie kleinschalige initiatieven die aansluiten bij de doelstellingen van de projectoproep. Kleinere spelers kunnen een project uitwerken en draagvlak (of ondersteuning, begeleiding) zoeken bij een grotere speler. Anders gezegd: grotere organisaties kunnen samenwerken met kleine omwille van de doelgroepenwerking en de verbreding van hun werking, kleinere organisaties kunnen samenwerken met grote omwille van de omkadering en het draagvlak.

Er kan ook gedacht worden aan scholen of DKO-instellingen als projectpartner.

Doelgroep

De projectoproep richt zich tot initiatieven die gericht zijn op jongeren van 12 tot en met 26 jaar uit diverse culturen met bijzondere aandacht voor moeilijke en kwetsbare jongeren.

Schaalgrootte van de projecten

De projectoproep veronderstelt mogelijk een lokale aanpak, wat echter niet wegneemt dat de hoofdstedelijke dynamieken niet uit het oog mogen worden verloren. Sowieso suggereert het begrip “straatburgerschap” een erg fijnmazige en zelfs buurtgerichte aanpak. Bij alle projecten – lokaal, bovenlokaal of hoofdstedelijk – moet de aanpak en methodiek overdraagbaar zijn naar andere Brusselse gemeenten of naar Vlaamse steden (cf. laboratoriumfunctie van Brussel).

Een gemeenschaps- en grensoverschrijdende aanpak en samenwerking zal als een pluspunt bij de beoordeling van de projectvoorstellen worden gehanteerd. We moedigen dus co-communautaire samenwerkingsverbanden en samenwerking met organisaties uit de rest van Vlaanderen aan.

Wie kan een project indienen?

Alle verenigingen of instellingen met rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel kunnen een projectaanvraag indienen. Ze moeten hun maatschappelijke zetel in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of in het Nederlandse taalgebied hebben.

Ook feitelijke verenigingen kunnen een projectaanvraag indienen op voorwaarde dat ze samenwerken met een bestaande organisatie met rechtspersoonlijkheid. Het adres van de vereniging situeert zich in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of in het Nederlandse taalgebied.

We mikken op organisaties die dichtbij de leefwereld van jongeren staan en die op dat vlak over expertise en geloofwaardigheid beschikken.

Basiswerking overstijgen

Het project moet verschillen van de reguliere werking. Het is niet de bedoeling bijkomende subsidies te verlenen voor een bestaande werking, dienstverlening of aanbod.

Participatie

Helemaal in de lijn van de filosofie achter straatburgerschap mikken we op projecten die van onderuit ontstaan en die mee worden gedragen door de jongeren zelf (mede-eigenaarschap). In het projectvoorstel moeten de indieners de rol van de jongeren in de voorbereiding, uitvoering, opvolging en evaluatie van het project verduidelijken. Er moet dus in de aanvraag worden aangetoond hoe de jongeren bij de plannen worden betrokken en hoe ze bij de projectuitvoering constant de vinger aan de pols zullen houden.

Startdatum en duurtijd van de projecten

De projecten kunnen starten van 1 juni 2017 tot en met 1 november 2017 en mogen maximaal één jaar duren.

Taalgebruik

De projecten worden in het Nederlands aangekondigd en de communicatie wordt in het Nederlands gevoerd. Het Nederlands wordt ook gebruikt tijdens het verloop van het project. Bij initiatieven waar verschillende talen worden gehanteerd, bekleedt het Nederlands een evenwaardige positie.

Beschikbaar budget

Er is een bedrag van 250.000 euro voor deze projectoproep beschikbaar. Er kunnen subsidiebedragen van minimum 5000 euro tot maximum 50.000 euro worden toegekend. Bij een positieve beslissing wordt een voorschot uitbetaald. De verdere uitbetaling sluit aan bij de effectieve projectuitvoering.

Duiding bij budget

De subsidieaanvraag moet een voldoende gedetailleerde en onderbouwde begroting in evenwicht (uitgaven = inkomsten) bevatten, met alle kosten en opbrengsten die nodig zijn om het project te realiseren (zie rubriek "Begrotingsgegevens" van het formulier Subsidieaanvraag "Young in BXL – Straatburgerschap"). De begroting moet een heldere verantwoording van en toelichting bij de verschillende geraamde uitgaven- en inkomstenposten bevatten. Bij de loonkosten moeten per personeelslid de gehanteerde barema's worden vermeld.

Loutere investeringsdossiers komen niet voor subsidiëring in aanmerking. Als voor de uitvoering van een project de aankoop van duurzaam materiaal noodzakelijk blijkt, kan dat in de begroting worden ingebracht voor de afschrijvingswaarde in verhouding tot de looptijd van het project.

Opvolging en natraject

De geselecteerde projecten zullen nauwkeurig door de administratie worden opgevolgd, bijvoorbeeld via tussentijdse vergaderingen en werkbezoeken. Na afloop van de projecten zal de Vlaamse overheid-coördinatie Brussel een inspiratiedag, netwerkdag of terugkoppelingsmoment organiseren waarbij jongeren die aan de gesubsidieerde projecten hebben deelgenomen, getuigen over hun ervaringen en over de kennis die ze hebben opgedaan.

Jury

De voorstellen zullen worden beoordeeld door een jury bestaande uit ambtenaren en deskundigen. De uiteindelijke beslissing ligt bij de Vlaamse minister bevoegd voor Brussel.

Beoordelingscriteria

De projectvoorstellen worden aan de volgende inhoudelijke criteria getoetst:

- De mate waarin wordt aangetoond hoe op een vernieuwende wijze op de geschetste maatschappelijke noden wordt ingespeeld;
- De mate waarin wordt aangetoond hoe de (kwetsbare) jongerendoelgroep bij de projectplannen wordt betrokken zowel in de conceptuele als in de uitvoeringsfase en de mate waarin sleutelfiguren daarbij een rol spelen;
- De aanwezigheid en sterkte van de samenwerkingsverbanden tussen grotere en kleinere actoren;
- De mate waarin wordt aangetoond hoe de opgebouwde kennis, expertise of ontwikkelde instrumenten na afloop van de projectperiode verder kunnen worden gebruikt of kunnen worden overgedragen naar andere organisaties of andere regio's;
- De mate waarin het project de burgerschapsattitude bij de doelgroep stimuleert.

Er wordt ook rekening gehouden met de volgende kwantitatieve en procesmatige criteria:

- Het aantal (kwetsbare) jongeren dat wordt bereikt;
- De planmatige en doelgerichte aanpak van het projectvoorstel en de geboden garanties voor een kwaliteitsvolle uitvoering van het project;
- De proportionele verhouding tussen de ingezette middelen en de beoogde resultaten van het project.

Ten slotte geldt een gemeenschaps- en grensoverschrijdende aanpak als een pluspunt.

Procedure en inlichtingen

Er wordt een subsidieformulier ter beschikking gesteld via <http://brussel.vlaanderen.be/projectoproep.html>.

Vragen over deze projectoproep kunnen worden gesteld aan:

gunter.bousset@kb.vlaanderen.be (02-553 57 34)
rudy.veirman@kb.vlaanderen.be (02-553 56 35)
ann.steenwinckel@kb.vlaanderen.be (02-553 56 23)

De projectvoorstellen worden ten laatste op woensdag 15 maart 2017 ingediend via brussel@vlaanderen.be.

Uiterlijk tegen dinsdag 16 mei 2017 worden de indieners op de hoogte gebracht van de beslissing van de minister.